

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

GRENZEN

Een eenakter

door

Loek Elich

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2016
Nr.1994

1

PERSONAGES

1 dame - 2 heren

ANNE : (Sylvia)

BEN : (George)

HENK : regisseur

DECOR

Het toneel stelt de repetitieruimte van een amateurtoneelvereniging voor. In het midden staan een tafel en twee stoelen. Tegen de achterwand staat een derde stoel, die als kapstok wordt gebruikt.

(Henk ligt op de tafel. We horen de buitendeur slaan.)

ANNE : *(op)* Hè, ben ik de eerste?

HENK : Hai.

ANNE : Je ligt erbij of je ziek bent. Ben ik de eerste?

HENK : Nee en ja.

ANNE : Met zo'n antwoord kan je alle kanten op.

HENK : Nee, ik ben niet ziek. Ja, je bent de eerste.

ANNE : Dan ben ik te vroeg. Dat is me nog nooit overkomen.

HENK : Je bent precies op tijd.

ANNE : *(Ze doet haar jas uit en legt die op de stoel. Ze draagt een zwart truitje en een zwarte strak sluitende broek)* Waarom zijn Jeanette en Petra er nog niet?

HENK : Die komen niet.

ANNE : Toch niet ziek? Kan niet, Petra zag ik vanmiddag nog bij de bakker.

HENK : Vanavond alleen jij en Ben. *(Hij gaat rechtop zitten)*

ANNE : Waarom? Er wordt toch wel gerepeteerd?

HENK : Waarom zou ik jullie anders gevraagd hebben.

ANNE : Frits wilde eerst niet geloven dat er een extra repetitie was. Nu heeft hij de pest in omdat hij niet kan gaan schaken.

HENK : Waarom kan dat niet?

ANNE : We kunnen toch niet elke keer de burens vragen om op de baby te passen. Maar waarom alleen voor Ben en mij? Ik dacht dat die scènes van ons tweeën wel liepen.

HENK : Zal ik je straks uitleggen, als Ben er is.

ANNE : Hij vindt het maar niets.

HENK : Ben?

ANNE : Nee, Frits. Zit me steeds weer met zo'n gezicht op te wachten, als ik van de repetitie thuis kom.

HENK : Hij komt toch altijd trouw naar de uitvoeringen kijken.

ANNE : Stel je voor. Dat zou er nog bij moeten komen. Als hij dat niet zou doen, vroeg ik meteen echtscheiding aan.

1

HENK : Nou dan.

ANNE : Ik moet hem altijd vertellen hoe het gegaan is.

HENK : Dat getuigt van interesse.

ANNE : Ben je gek. Dat is zijn manier om te controleren of het niet uit de hand loopt.

HENK : Jaloers?

ANNE : Welke man is dat niet? En om je heel eerlijk de waarheid te zeggen, vind ik dat nog leuk ook. Al is het dan soms wel eens lastig.

HENK : Hoezo lastig.

ANNE : Hij heeft nu de schurft aan Ben gekregen.

HENK : Frits de schurft aan Ben?

ANNE : Door die kus aan het eind van het tweede bedrijf.

HENK : Wat is daarmee.

ANNE : Dat vindt hij maar niets. Als ik zijn zin had gedaan, had ik m'n rol allang terug gegeven.

HENK : Hij begrijpt toch zeker wel dat het maar spel is.

ANNE : Tja, maar toch... En dan heb ik hem nog niet eens verteld dat Ben zich iedere keer weer helemaal in z'n rol inleeft. Het lijkt soms wel alsof... *(Ze lacht)*

HENK : Alsof wat.

ANNE : Nou ja, alsof het geen spel is, maar echt.

HENK : *(Na een korte pauze)* Hmmm... sluit goed aan bij wat ik op m'n programma heb... Nou, waar blijft hij.

ANNE : Zal ik anders eerst even koffie zetten?

HENK : Heb ik al gedaan.

ANNE : Is ze al klaar?

HENK : Nog niet. *(We horen de voordeur slaan)* Eindelijk, zal tijd worden.

BEN : *(op)* Hè? Waar zijn de anderen?

ANNE : Waar blijf je. We wachten al een hele tijd.

BEN : Zijn er niet meer?

ANNE : Een extra repetitie, alleen voor ons.

BEN : *(Tot Henk)* Is dat zo?

HENK : Ja.

BEN : *(Tot Anne)* Waar is dat goed voor?

ANNE : Moet je mij niet vragen. Hij wilde niets zeggen voordat jij er was.

BEN : Nou, ik ben er. Steek maar van wal.

HENK : (*Staat op*) Doe eerst je jas uit en ga zitten.

BEN : (*Legt zijn jas op die van Anne, neemt een stoel en gaat naast haar zitten*) Nou, ik luister.

HENK : (*Zoekt zorgvuldig naar woorden*) Zoals ze vroeger toneel speelden, wordt het tegenwoordig niet meer gedaan. Ik bedoel dat theatrale gedoe met indrukwekkende bewegingen, galmende teksten en overdreven mimiek. Die tijd is gelukkig voorbij.

BEN : Wordt het een lezing over theatergeschiedenis?

HENK : (*Glimlachend*) Val me nu even niet in de rede.

BEN : Sorry, ga door.

HENK : Hoe goed acteurs soms ook kunnen zijn en van welke trucs met licht of geluid zij zich daarbij ook mogen bedienen, hun spel heeft toch altijd iets ongeloofwaardigs, iets onnatuurlijks, iets on-rechts...

BEN : Slaat dat op ons?

HENK : Dat zei ik niet.

BEN : Nee, maar dat bedoelde je wel.

ANNE : Laat hem nu even.

HENK : Volgens sommigen is toneelspelen het zo natuurgetrouw mogelijk weergeven van de werkelijkheid. Zij zeggen dat het overbrengen van de gevoelens van de personages op het publiek gebaseerd moet zijn op de inlevingskracht van de acteur. Die doet dat door als het ware in de huid van het personage te kruipen en tegelijkertijd zijn eigen persoonlijke gevoelens volledig uit te sluiten.

BEN : (*Lachend*) Ik hoef zeker geen notities te maken hè?

HENK : (*Gebaart om aandacht*) Volgens hen gaat het dus niet om wat de acteur voelt, maar om wat het personage voelt. De acteur moet psychisch en fysiek volledig dienstbaar aan het uit te beelden personage zijn. Dat maakt hem dan wel kwetsbaar, maar daar staat tegenover

1

dat hij vanuit die situatie een enorme geladenheid en uitstraling kan suggereren. Ben ik duidelijk?

ANNE : Nee, maar dat kan aan mij liggen. *(Tot Ben)* Kan jij hem volgen?

BEN : Ben jij het met die opvatting eens?

HENK : Voor een deel wel.

ANNE : Hoe kom jij aan die wijsheid. Uit een boekje?

HENK : Laten we eerst maar even beginnen.

BEN : Ja baas.

ANNE : Was dat het wat je te zeggen had?

HENK : We gaan beginnen, zei ik.

ANNE : Mag ik toch zeker wel vragen.

BEN : Laat maar. Dat merken we straks wel.

ANNE : Wat doen we? *(Anne en Ben staan op)*

HENK : Eind tweede bedrijf. *(Schuift tafel en stoelen op hun plaats)*

BEN : *(Glunderend)* Aha!

ANNE : O...

HENK : Ik heb over die scène nagedacht en ben tot de conclusie gekomen dat we het toch anders moeten doen.

BEN : Hoe anders.

HENK : Zonder kus.

BEN : *(Teleurgesteld)* Wat? Dat meen je niet.

ANNE : *(Verontschuldigend)* Zo heb ik dat zoëven niet bedoeld.

HENK : Maar ik nu wel.

BEN : Jullie hebben er al over gesproken.

ANNE : Ik heb hem alleen verteld dat Frits het niet leuk vindt dat jij me steeds moet zoenen.

BEN : Dat staat zo in het boekje. De schrijver wil dat nu eenmaal. En ik vind dat nog leuk ook. *(Lacht)*

ANNE : Frits niet.

BEN : Dan vertrouwt hij je zeker niet.

ANNE : Dat heeft daar niets mee te maken.

BEN : Frits regisseert niet, dus.